

Briuselis, 2026 m. birželio 24 d.
(OR. en)

10465/26

Tarpinstitucinė byla:
2025/0544 (CNS)

RECH 279
COMPET 762
IND 410
MI 626
EDUC 268
TELECOM 312
ENER 393
ENV 720
CLIMA 326
AGRI 493
TRANS 416
SAN 475
BIOTECH 79

PRANEŠIMAS DĖL „A“ PUNKTO

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Tarybai

Dalykas: Programos „Europos horizontas“ dokumentų rinkinys. 2028–2034 m.
bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa
Specialioji programa, kuria įgyvendinama programa „Europos horizontas“
– Dalinis bendras požiūris

Delegacijoms toliau pateikiamas peržiūrėtas pirmininkaujančios valstybės narės tekstas.

Visos orientacinės sumos yra nepatvirtintos iki derybų dėl daugiametės finansinės programos užbaigimo.

Laužtiniuose skliaustuose pateiktos nuostatos į dalinį bendrą požiūrį neįtrauktos.

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

kuriuo nustatoma specialioji programa, kuria įgyvendinama 2028–2034 m. bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“, nustatomos su ta programa susijusios dalyvavimo ir sklaidos taisyklės ir panaikinamas Sprendimas (ES) 2021/764

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 182 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę¹,

atsižvelgdama į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę²,

atsižvelgdama į Regionų komiteto nuomonę³,

laikydamosi specialios teisėkūros procedūros,

¹ OL C [...], [...], p. [...].

² OL C [...], [...], p. [...].

³ OL C [...], [...], p. [...].

kadangi:

- (1) laikantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 182 straipsnio 3 dalies, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu XXX [nuoroda į „Europos horizonto“ reglamentą] nustatyta 2028–2034 m. bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“ (toliau – programa „Europos horizontas“) turi būti įgyvendinama vykdant specialiąsias programas, kuriose nustatomos išsamios jų įgyvendinimo taisyklės, jų trukmė ir numatomos reikalingos priemonės;
- (2) Reglamentu XXX [nuoroda į „Europos horizonto“ reglamentą] nustatomi programos „Europos horizontas“ bendrasis ir konkretūs tikslai, struktūra ir bendros vykdytinos veiklos kryptys, o šioje specialiojoje programoje, kuria įgyvendinama programa „Europos horizontas“, (toliau – specialioji programa) turėtų būti apibrėžti su konkrečiomis programos „Europos horizontas“ dalimis susiję veiklos tikslai ir pati veikla. Specialiajai programai visapusiškai taikomos Reglamente XXX nustatytos nuostatos dėl įgyvendinimo;
- (2a) siekiant užtikrinti, kad būtų pasiekti specialiosios programos tikslai ir prioritetai, kurie turi būti nustatyti valdymo mechanizmais, turėtų būti užtikrintas koordinuotas požiūris į įvairias priemones ir veiksmus, naudojamus įgyvendinant specialiąją programą;
- (3) su Jungtinio tyrimų centro (toliau – JRC) valdytojų taryba, sudaryta Komisijos sprendimu 96/282/Euratomas⁴, buvo konsultuotasi dėl specialiosios programos mokslinio ir technologinio turinio, susijusio su nebranduoliniais tiesioginiais JRC veiksmiais;
- (4) šiame Tarybos sprendime nustatomas specialiosios programos orientacinis finansinis paketas;

⁴ 1996 m. balandžio 10 d. Komisijos sprendimas 96/282/Euratomas dėl Jungtinio tyrimų centro reorganizavimo (OL L 107, 1996 4 30, p. 12, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1996/282/oj>).

- (5) siekiant užtikrinti vienodas specialiosios programos įgyvendinimo vykdant darbo programas sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011⁵;
- (5a) darbo programomis turėtų būti siekiama supaprastinimo, lankstumo ir prieinamumo pareiškėjams. Strategiškai apibrėžtose prioritetinėse teminėse srityse turėtų būti užtikrintas subalansuotas požiūris į principu „iš apačios į viršų“ grindžiamus veiksmus ir iš anksto nustatytas temas. Darbo programose turėtų būti sumažintas temų skaičius, sutrumpinti jų aprašymai ir apribotas vieno projekto temų skaičius, taip skatinant atviresnį ir konkurencingesnį procesą ir suteikiant pareiškėjams daugiau laisvės apibrėžti skirtingus būdus atitinkamiems MTI tikslams pasiekti;

⁵ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai, (OL L 55, 2011 2 28, p. 13–18).

- (5b) siekiant užtikrinti suderintą ir strateginę Programos kryptį ir sudaryti sąlygas valstybėms narėms teikti strateginį indėlį ankstyvame etape prieš parengiant darbo programas, strateginių prioritetų nustatymo procesas turėtų prasidėti atitinkamomis analizėmis, be kita ko, gaunamomis iš Besiformuojančių technologijų stebėjimo centro, prognozavimo ataskaitomis, taip pat įrodymais pagrįstu suinteresuotųjų subjektų indėliu, po kurio turėtų būti teikiama Europos mokslinių tyrimų erdvės ir inovacijų komiteto (EMTEK) rekomendacija. Šiomis rekomendacijomis Komisija turėtų remtis rengdama programos „Europos horizontas“ daugiametį strateginį dokumentą, apimantį keturis Programos ramsčius. Programos „Europos horizontas“ daugiamečio strateginio dokumento dalis, apimanti II ramsčio konkurencingumo komponentą, turėtų būti tokia pati kaip EKF daugiamečio strateginio dokumento dalis, apimanti II ramsčio konkurencingumo komponentą. Programos „Europos horizontas“ strateginės sudėties komitetas, prieš rengdamas darbo programas, turėtų pateikti Komisijai rekomendacijas dėl bendros strateginės programos „Europos horizontas“ krypties ir prioritetų. Strateginės sudėties komitetas, atlikdamas patariamąjį vaidmenį, taip pat turėtų veikti kaip forumas, sudarantis palankesnes sąlygas valstybėms narėms bendradarbiauti ir keistis informacija su šiuo reglamentu susijusiais klausimais. Jis taip pat turėtų padėti užtikrinti suderinamumą ir sinergiją su kitomis Sąjungos programomis ir priemonėmis, siekiant kuo labiau padidinti poveikį ir išvengti dubliavimosi per visą inovacijų ciklą. Visų pirma turėtų būti užtikrintas tinkamas koordinavimas, įskaitant bendrus posėdžius, su Bendruoju komitetu, įsteigtu pagal Reglamentą (ES) XXX [ECF], vykdančiu savo patariamąją funkciją, siekiant spręsti bendros svarbos klausimus, susijusius su moksliniais tyrimais, inovacijomis ir konkurencingumu, visų pirma su programos „Europos horizontas“ II ramsčio konkurencingumo komponento strateginėmis gairėmis ir prioritetais;

- (5c) Komisija turėtų reguliariai informuoti Programos komitetą apie bendrą specialiosios programos įgyvendinimo pažangą ir turėtų laiku teikti jam informaciją apie visus veiksmus bei komponentus. Tai turėtų apimti: informaciją apie atskirus projektus, kuria remiantis būtų galima stebėti visą kiekvieno pasiūlymo gyvavimo laikotarpį, visų pirma informaciją apie: pateiktus pasiūlymus; kiekvieno pasiūlymo įvertinimo rezultatus; susitarimus dėl dotacijų; nutrauktus ir užbaigtus projektus; informaciją apie kiekvieno konkurso paskelbimo ir projektų įgyvendinimo rezultatus, visų pirma informaciją apie: kiekvieno konkurso paskelbimo rezultatus; pasiūlymų vertinimo balus ir nuokrypius nuo tų balų jų eiliškumo sąrašė; prašomus pasiūlymų patikslinimus; derybų dėl susitarimų dėl dotacijų rezultatus; projektų įgyvendinimą, įskaitant mokėjimų duomenis ir projektų rezultatus; nepriklausomų ekspertų vertinime paliktus, tačiau Komisijos atmestus pasiūlymus; informaciją apie programos įgyvendinimą, įskaitant atitinkamą informaciją programos „Europos horizontas“, specialiosios programos, kiekvieno konkretaus tikslo ir susijusių temų lygiu, taip pat informaciją apie sinergiją su kitomis atitinkamomis Sąjungos programomis; informaciją apie programos „Europos horizontas“ biudžeto komponentų ir subkomponentų vykdymą;
- (6) atsižvelgiant į didelį finansinį specialiosios programos poveikį, išskyrus EMTT, kurios atveju bus taikoma patariamoji procedūra, darbo programoms priimti turėtų būti taikoma Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 182/2011 nustatyta nagrinėjimo procedūra;
- (7) specialioji programa pakeičia Tarybos sprendimu (ES) 2021/764⁶ nustatytą specialiąją programą, kuria įgyvendinama programa „Europos horizontas“. Todėl Tarybos sprendimas (ES) 2021/764 turėtų būti panaikintas;

⁶ 2021 m. gegužės 10 d. Tarybos sprendimas (ES) 2021/764, kuriuo nustatoma specialioji programa, kuria įgyvendinama bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“, ir kuriuo panaikinamas Sprendimas 2013/743/ES (OL L 167 I, 2021 5 12, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2021/764/oj>).

- (8) specialioji programa turėtų būti įgyvendinama laikantis teisinės valstybės principo bei Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje įtvirtintų teisių ir principų ir turėtų atitikti Sąjungos ir valstybių narių tarptautinius įsipareigojimus pagal tarptautinius dokumentus, kurių šalys jos yra, įskaitant Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją ir Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją bei jos papildomus protokolus, taip pat tokius dokumentus kaip JT asmenų su negalia teisių konvencija,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

I skyrius

Bendrosios nuostatos

1 straipsnis

Dalykas

1. Šiuo sprendimu nustatoma specialioji programa, kuria įgyvendinama 2028–2034 m. daugiametės finansinės programos laikotarpio bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“, (toliau – specialioji programa), kaip nustatyta Reglamento XXX [nuoroda į „Europos horizonto“ reglamentą] 1 straipsnio 2 dalies a punkte.
2. [Šiame sprendime nustatomas specialiosios programos 2028–2034 m. biudžetas, specialiosios programos įgyvendinimo taisyklės ir pagal specialiąją programą vykdytina veikla.]
3. Specialiajai programai taip pat taikomos bendrosios mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Europos horizontas“, nustatytos Reglamente XXX [nuoroda į „Europos horizonto“ reglamentą], apibrėžtytys, tikslai, struktūra ir biudžetas.

2 straipsnis

Veiklos tikslai

1. Specialioji programa padeda siekti Reglamento XXX [nuoroda į „Europos horizonto“ reglamentą] 3 straipsnyje nustatytų bendrųjų ir konkrečių tikslų.
2. Specialiosios programos veiklos tikslai:
 - a) skatinti pažangių mokslinių tyrimų vykdymą ir pasaulyje pirmaujančių mokslo tiriamųjų įstaigų kūrimą;
 - b) remti tyrėjų judumą bei mokymą ir karjeros raidą;
 - c) į Europą pritraukti ir joje išlaikyti pažangius tyrėjus;
 - d) skatinti ir stiprinti bendradarbiavimą ir daugiadalykiškumą, apimančią socialinius ir humanitarinius mokslus, kad būtų kuriamos naujos žinios;
 - e) gerinti žinių valorizaciją ir skatinti naudotis mokslinių tyrimų ir inovacijų rezultatais, be kita ko, vykdant standartizavimo veiklą;
 - f) sujungti ir plėtoti mokslinių tyrimų ir technologijų infrastruktūrą visoje Europos mokslinių tyrimų erdvėje (EMTE), kad prieiga prie jos būtų tarpvalstybinė ir būtų optimizuotas jos naudojimas;
 - g) remti giliųjų technologijų ir novatoriškų startuolių kūrimą ir jų veiklos plėtrą;
 - h) skatinti technologijų įsisavinimą ir perversminių inovacijų demonstravimą;
 - i) didinti dalyvių skaičių didinančių šalių ir tarpinio etapo šalių, nurodytų Reglamento XXX [nuoroda į „Europos horizonto“ reglamentą] 19 straipsnyje, mokslinių tyrimų organizacijų dalyvavimą;
 - j) puoselėti atvirąjį mokslą ir užtikrinti jo matomumą visuomenėje ir, kai įmanoma, atvirąją prieigą prie rezultatų.

[3 straipsnis

Biudžetas

1. Pagal Reglamento XXX [nuoroda į „Europos horizonto“ reglamentą] 6 straipsnio 1 dalį, specialiosios programos įgyvendinimo 2028–2034 m. orientacinis finansinis paketas sudaro 175 002 000 000 EUR einamosiomis kainomis.
2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyta suma paskirstoma programos dalims, kaip nustatyta Reglamento XXX [nuoroda į „Europos horizonto“ reglamentą] 6 straipsnio 2 dalyje.]

4 straipsnis

Darbo programos

1. Specialioji programa įgyvendinama vykdant šio straipsnio 2 dalyje nurodytas darbo programas, laikantis Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 110 straipsnio. Komisija reguliariai ir nuo pat pradžių informuoja 18 straipsnyje nurodytą komitetą apie bendrą specialiosios programos netiesioginių veiksmų įgyvendinimo pažangą, kad taip pat sudarytų sąlygas tam komitetui anksti tinkamai prisidėti rengiant darbo programas.

Nedarant poveikio pirmai pastraipai, darbo programose visų pirma nustatoma:
 - a) veiksmi, finansavimo rūšis ir susijęs biudžetas;
 - b) tinkamumo ir skyrimo kriterijai, išdėstyti Reglamente [„Europos horizontas“];
 - c) viena finansavimo norma kiekvienam veiksmui;
 - e) veiksmi, kuriems taikomos specialios taisyklės, visų pirma susijusios su mokslinių tyrimų saugumu, rezultatų nuosavybe, valorizacija ir sklaida, perdavimu ir licencijavimu, taip pat su prieigos prie rezultatų teisėmis;
 - ea) vertinimo persvarstymo tvarka.

- 1a. Į 2 dalyje nurodytas darbo programas įtraukiama šio sprendimo 11 straipsnio 1 dalies b punkte nurodyta bendradarbiaujamoji mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla.
2. Komisija įgyvendinimo aktais priima atskiras darbo programas, skirtas veiksams pagal toliau išvardytus komponentus, kaip išdėstyta 1 straipsnio 3 dalyje, įgyvendinti.
- 18 straipsnio 2 dalyje nurodytos sudėtys yra atsakingos už atitinkamą savo darbo programų dalį:
- a) Europos mokslinių tyrimų taryba (EMTT), kurios darbo programą pagal 7 straipsnio 9 dalies a punkto ii papunktį nustato EMTT Mokslo taryba, laikydamasi 18 straipsnio 3 dalies. Komisija nuo EMTT Mokslo tarybos nustatytos darbo programos nukrypsta tik pagal 7 straipsnio 4 dalies antrą pastraipą; tuo atveju Komisija darbo programą priima įgyvendinimo aktu laikydamasi 18 straipsnio 4 dalies; Komisija tai tinkamai pagrindžia;
 - b) Europos inovacijų taryba (EIC), kurios darbo programa pagal 12 straipsnio 1 dalies b punktą rengiama remiantis EIC valdybos rekomendacija, laikantis 18 straipsnio 4 dalies;
 - c) programa „Marie Skłodowskos-Curie veiksmai“ (MSCV), visuomenė, Europos inovacijų ekosistemos, Europos mokslinių tyrimų erdvė, mokslinių tyrimų ir technologijų infrastruktūra, dalyvių skaičiaus didinimas ir kompetencijos sklaida, laikantis 18 straipsnio 4 dalies;
 - d) JRC, kurio daugiametėje darbo programoje atsižvelgiama į Komisijos sprendime 96/282/Euratomas nurodytą JRC valdytojų tarybos nuomonę;
 - da) Europos partnerystės, kurios bus sukurtos vykdant darbo programas.

3. Mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla pagal politikos linijas, apibūdintas Reglamento XXX [nuoroda į Europos konkurencingumo fondo reglamentą] IV–VII skyriuose, įtraukiama į specialią darbo programų, kuriomis įgyvendinami atitinkami konkretūs tikslai, nurodyti Reglamento XXX [nuoroda į Europos konkurencingumo fondo reglamentą] 3 straipsnio 2 dalies a–d punktuose, dalį. Tos darbo programos priimamos pagal Reglamento XXX [nuoroda į Europos konkurencingumo fondo reglamentą] 15 ir 84 straipsnius.]

5 straipsnis

Europos partnerystės

1. Europos partnerystės grindžiamos aiškia gyvavimo ciklo koncepcija, apimančia jų nustatymą, atranką, įgyvendinimą bei stebėjimą ir laipsnišką Sąjungos finansavimo nutraukimą, remiantis šiame straipsnyje išdėstytomis nuostatomis. Komisija ir valstybės narės bendradarbiauja per visą partnerystės gyvavimo ciklą. Visų pirma valstybės narės nuo pat pradžių dalyvauja nustatant suderintą partnerystės portfelį.
- 1a. Europos partnerystės atrenkamos taikant konkurencingą, atvirą, nediskriminacinę ir skaidrią procedūrą, grindžiamą kiekybiškai įvertinamų kriterijų rinkiniu ir patikimo portfelio metodu, pagal kurį parengiamos suderintos ir papildančios iniciatyvos. Be reikalavimų, nustatytų Reglamento (ES) XXX [nuoroda į „Europos horizonto“ reglamentą] 11 straipsnyje, potencialios partnerystės turi atitikti šiuos atrankos kriterijus:
 - a) portfelio svarba: užtikrinamas bendras partnerysčių portfelio nuoseklumas ir dermė, jei potencialios partnerystės atitinka visus atrankos kriterijus ir įrodo esančios svarbios kaip strateginio, suderinto ir papildančio veiksmų portfelio dalis;
 - b) kritinė masė: partnerysčių biudžetas (Sąjungos ir partnerių įnašai) atitinka jų trukmę ir užtikrina pakankamai išteklių finansuoti bent vienam svarbiam kvietimui teikti pasiūlymus per metus;

- c) partnerių sudėtis: išskyrus tinkamai pagrįstus atvejus, būtina, kad dalyvautų bent dešimties valstybių narių viešieji subjektai ir (arba), kai tinkama, privatūs subjektai, atstovaujantys dideliems atitinkamų ekosistemų segmentams, ir taip būtų užtikrintas platus ir subalansuotas pagrindinių suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas;
- d) visos Europos svarba: partnerystės yra svarbios visai Europai, be kita ko, pasitelkiant platų ir diversifikuotą bendradarbiavimą visoje Sąjungoje, ir bendradarbiauja su atitinkamomis mokslinių tyrimų ir inovacijų ekosistemomis;
- e) į misiją orientuotas požiūris: partnerystės suformuluoja aiškius, išmatuojamus, per nustatytą laiką įvykdytinus tikslus, kuriais bus remiamasi stebėsenos, įvertinimo ir analizės etapais;
- f) įgyvendinimo planas: partneriai *ex ante* parengia įgyvendinimo planą, apimantį pagrindinius veiklos rezultatų rodiklius pažangai, sklaidos ir valorizacijos veiklai stebėti, įskaitant veiksmus, susijusius su laipsnišku Sąjungos finansavimo nutraukimu;
- h) tęstinumas: tais atvejais, kai potencialios partnerystės grindžiamos ankstesnėmis iniciatyvomis, įrodomas ankstesnių partnerysčių efektyvumas, rezultatyvumas ir poveikis.

1b. Įgyvendinant Europos partnerystes užtikrinama:

- a) skaidri valdymo tvarka ir taisyklės, grindžiamos bendromis gairėmis, įskaitant elgesio kodeksus, kuriomis užtikrinamas atviras ir skaidrus jų veikimas;
- b) nuolatinis iniciatyvos atvirumas nustatant aiškius ir skaidrius prisijungimo ir pasitraukimo kriterijus, be kita ko, skelbiant atvirus ir konkurencinius kvietimus potencialioms naujoms organizacijoms partnerėms ir įtraukiant partnerius ir suinteresuotuosius subjektus iš įvairių sektorių, aplinkos ir disciplinų, įskaitant, kai tikslinga, atitinkamus tarptautinius partnerius, deramai atsižvelgiant į ekonominį ir mokslinių tyrimų saugumą;

- c) skaidrumas: partnerystės skaidriai nustato prioritetus ir tikslus, įskaitant numatomus rezultatus ir poveikį;
 - d) lankstumas laiku peržiūrint pagrindinius dokumentus, tokius kaip strateginės mokslinių tyrimų ir inovacijų darbotvarkės ir pertvarkos strategijos, kurie prireikus pritaikomi siekiant užtikrinti jų aktualumą ir įgyvendinamumą;
 - e) nuolatinė stebėseną, įskaitant pažangos, padarytos siekiant partnerystės bendrų rodiklių, pavyzdžiui, partnerių įnašų, išlaidų efektyvumo ir atvirumo naujiems partneriams stebėjimą;
 - f) išsami informacija apie vertinimo procesą ir visų kvietimų teikti pasiūlymus, susijusius su Europos partnerystėmis, rezultatus, kuri turi būti pateikta laiku Programos komitetui;
 - g) duomenų strategija: į duomenų strategiją įtraukiamos nuostatos dėl partnerystės metu sukurtų duomenų naudojimo ir užtikrinama, kad duomenys būtų prieinami bent dešimt metų jai pasibaigus, laikantis FAIR duomenų principų;
 - h) MVĮ ir veiklą plečiančių įmonių integracija: kai aktualu, partnerystės suformuluoja aiškias strategijas, kuriomis siekiama skatinti MVĮ ir veiklą plečiančių įmonių įtraukimą į inovacijų ciklą, atsižvelgiant į jų konkrečius poreikius ir iššūkius;
 - j) jei Europos partnerystės neatnaujinamos, įgyvendinamos tinkamos priemonės, grindžiamos jų pertvarkos strategijose nustatytais laipsniško nutraukimo veiksmais.
- 1c. Konkrečios partnerystės bendri rodikliai grindžiami bendrais rodikliais, apibrėžtais pagal Reglamentą XXX [nuoroda į Veiklos rezultatų reglamentą], ir kas dvejus metus teikiamomis pagal 2021–2027 m. programą „Europos horizontas“ vykdomų Europos partnerysčių veiklos rezultatų stebėsenos ataskaitomis.

- 1d. Europos partnerystės savo paskutinius kvietimus teikti pasiūlymus paskelbia iki 2034 m. gruodžio 31 d. Europos partnerystės nustato geriausią pertvarkos būdą ir jį įgyvendina. Atsižvelgiant į *ex ante* parengtas pertvarkos strategijas, atliekamas nepriklausomas partnerysčių vertinimas, kurio metu nustatoma, ar jų tikslai pasiekti, ar partnerysčių koncepcija tinkama ir ar jos tebėra svarbios Sąjungos politikos prioritetams. Į šį vertinimą turėtų būti įtraukta rekomendacija, koks politikos intervencijos būdas būtų rezultatyviausias ateityje imantis veiksmų.
- 1e. Jei pirmiau nurodytų reikalavimų nesilaikoma, Komisija gali sumažinti Sąjungos finansavimą, sustabdyti ar nutraukti jo teikimą arba imtis kitų tinkamų priemonių. Valstybės narės laiku informuojamos apie tokias priemones.

II skyrius

Pažangus mokslas

6 straipsnis

Europos mokslinių tyrimų taryba

1. Komisija įsteigia Europos mokslinių tyrimų tarybą (toliau – EMTT), kad įgyvendintų su EMTT susijusius Reglamente XXX [nuoroda į „Europos horizonto“ reglamentą] nurodytos I dalies „Pažangus mokslas“ veiksmus. EMTT pakeičia Tarybos sprendimu (ES) 2021/764 įsteigtą Europos mokslinių tyrimų tarybą.
2. EMTT sudaro nepriklausoma EMTT Mokslo taryba, numatyta 7 straipsnyje, ir EMTT skirta įgyvendinimo struktūra, numatyta 8 straipsnyje.
3. EMTT Mokslo taryba turi pirmininką (toliau – EMTT pirmininkas), renkamą iš geriausių ir tarptautiniu mastu pripažintų mokslininkų.

4. EMTT pirmininką pasibaigus skaidriam įdarbinimo procesui, kuriame dalyvauja nepriklausomas tam skirtas paieškos komitetas, skiria Komisija. Įdarbinimo procesą ir atrinktąjį kandidatą tvirtina EMTT Mokslo taryba. EMTT pirmininko kadencija trunka ne ilgiau kaip ketverius metus, kuri gali būti pratęsta vieną kartą.
5. EMTT pirmininkas pirmininkauja EMTT Mokslo tarybai, užtikrina vadovavimą EMTT Mokslo tarybai ir jos ryšių palaikymą su EMTT skirta įgyvendinimo struktūra ir atstovauja EMTT Mokslo tarybai mokslo pasaulyje.
- 5a. EMTT pirmininkas iš esmės ne mažiau kaip 80 % savo darbo laiko skiria EMTT reikalams. EMTT pirmininkui EMTT skirta įgyvendinimo struktūra teikia reikiamą paramą, kad jis galėtų vykdyti savo funkcijas.
7. EMTT veikia vadovaudamasi savo pagrindiniais principais, t. y. mokslinės kompetencijos, atvirojo mokslo, autonomijos, efektyvumo, rezultatyvumo, skaidrumo, atskaitomybės ir mokslinių tyrimų etikos principais. Ji užtikrina pagal Tarybos sprendimą (ES) 2021/764 EMTT vykdytų veiksmų tęstinumą.
8. Vykdydama savo veiklą ir laikydamasi principo „iš apačios į viršų“, EMTT remia mažai tirtų sričių mokslinius tyrimus, kuriuos visose srityse vykdo mokslinių grupių vadovai ir jų grupės, konkuruojančios Europos lygmeniu, įskaitant ankstyvosios karjeros tyrėjus.
9. Komisija garantuoja EMTT autonomiją ir sąžiningumą ir užtikrina, kad EMTT pavestos užduotys būtų tinkamai vykdomos.
10. Komisija užtikrina, kad įgyvendinant EMTT veiksmus būtų vadovaujama šio straipsnio 7 dalyje nustatytais principais ir laikomasi 7 straipsnio 4 dalies a punkte nurodytos EMTT bendrosios strategijos, kurią nustato EMTT Mokslo taryba.

EMTT Mokslo taryba

1. EMTT Mokslo tarybą sudaro ne daugiau kaip 22 nepriklausomi nepriekaištingos reputacijos ir tinkamą ekspertinę patirtį turintys mokslininkai, inžinieriai ir mokslo darbuotojai, be kita ko, įvairių amžiaus grupių ir moterys, ir vyrai, užtikrinant mokslinių tyrimų sričių ir geografinės kilmės įvairovę. Jie (jos) veikia individualiai, nepriklausomai nuo išorės interesų. EMTT Mokslo tarybos narius skiria Komisija, laikydamasi nepriklausomos ir skaidrios tų narių nustatymo procedūros, dėl kurios susitarta su EMTT Mokslo taryba, įskaitant atviras konsultacijas su mokslo bendruomene bei ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai.
2. EMTT Mokslo tarybos narių kadencija trunka ne ilgiau kaip ketverius metus ir, taikant EMTT Mokslo tarybos darbo tęstinumą turinčią užtikrinti rotacijos sistemą, gali būti pratęsta vieną kartą.
3. EMTT Mokslo taryba iš savo narių išsirenka tris pirmininko pavaduotojus, kurie padeda EMTT pirmininkui vykdyti su EMTT atstovavimu ir darbo organizavimu susijusias užduotis. Parama teikiama trims pirmininko pavaduotojams, kad būtų užtikrinta tinkama vietos administracinė pagalba jų gimtosiose institucijose.
- 3a. EMTT Mokslo tarybos nariams už jų atliekamas užduotis mokamas honoraras ir, kai tinkama, kompensuojamos jų kelionės ir pragyvenimo išlaidos.
4. EMTT Mokslo taryba savo užduotis vykdo tik specialiosios programos taikymo srityje ir tik tos programos tikslais. Tuo tikslu ji parengia:
 - a) EMTT bendrąją strategiją;
 - b) EMTT veiklos įgyvendinimo darbo programą;

- c) tarpusavio vertinimo ir pasiūlymų vertinimo, kuriais remiantis sprendžiama, kurie pasiūlymai turėtų būti finansuojami, metodus ir procedūras;
- d) savo poziciją bet kuriais klausimais, kurie moksliniu požiūriu gali sustiprinti EMTT pasiekimus bei poveikį ir padidinti atliekamų mokslinių tyrimų kokybę;
- e) elgesio kodeksą, kuriame, be kita ko, aptariami interesų konfliktų vengimo klausimai;
- f) EMTT pirmininko pavaduotojų rinkimų procedūrą.

Komisija nuo pagal pirmą pastraipą nustatytų EMTT Mokslo tarybos pozicijų nukrypsta tik jeigu mano, kad nesilaikyta šio sprendimo. Tokiu atveju Komisija patvirtina priemones, siekdama išlaikyti specialiosios programos įgyvendinimo tęstinumą ir užtikrinti jos tikslų įgyvendinimą, ir pateikia klausimus, kurių atžvilgiu ji nukrypsta nuo EMTT Mokslo tarybos pozicijų, tinkamai pagrįsdama to nukrypimo priežastis.

- 5. EMTT Mokslo taryba informuoja Komisiją apie mokslinių tyrimų tendencijas, duomenis ir visus politikos formavimui svarbius klausimus ir gali atlikti su tuo susijusią analizę, kurią Komisija perduoda valstybėms narėms.
- 6. EMTT Mokslo taryba ir Komisija susitinka bent du kartus per metus, kad visapusiškai ir laiku pasikeistų nuomonėmis dėl EMTT strategijos tobulinimo ir įgyvendinimo, taip pat dėl Komisijos vykdomo politikos formavimo.
- 7. EMTT Mokslo taryba užtikrina veiklos kokybę moksliniu požiūriu ir turi visus įgaliojimus priimti sprendimus dėl finansuotinių mokslinių tyrimų rūšių.
- 8. EMTT Mokslo taryba veikia vien tik EMTT interesais pagal 6 straipsnio 7 dalyje išdėstytus principus. Ji veikia nepažeisdama sąžiningumo ir etikos principų bei savo darbą vykdo efektyviai ir kuo skaidriau.

9. Įgyvendindama specialiąją programą ir siekdama įvykdyti šias užduotis, EMTT Mokslo taryba atlieka šį darbą:
- a) susijusį su moksline strategija:
 - i. atsižvelgdama į mokslo galimybes ir Europos mokslo poreikius, nustato EMTT bendrąją mokslinę strategiją;
 - ii. vadovaudamasi savo moksline strategija sudaro darbo programą ir parengia EMTT rėmimo priemonių rinkinį;
 - iii. vadovaudamasi savo moksline strategija sukuria būtinas Europos ir tarptautinio informavimo ir bendradarbiavimo iniciatyvas, kad EMTT taptų geriau žinoma geriausiems tyrėjams Sąjungoje ir iš kitų pasaulio šalių;
 - b) susijusį su moksliniu valdymu, stebėseną ir kokybės kontrolę:
 - i. užtikrina pasaulinio lygio tarpusavio vertinimo sistemą, pagrįstą moksline kompetencija ir visiškai skaidriu, sąžiningu ir nešališku pasiūlymų nagrinėjimu, nustatydamą pozicijas dėl kvietimų teikti pasiūlymus įgyvendinimo ir administravimo, vertinimo kriterijų, tarpusavio vertinimo procesų, įskaitant ekspertų atranką, tarpusavio vertinimo bei pasiūlymų vertinimo metodų ir reikiamų įgyvendinimo taisyklių bei gairių, kuriomis remiantis, prižiūrint EMTT Mokslo tarybai, bus sprendžiama, kurie pasiūlymai turėtų būti finansuojami;
 - ii. pateikia pasiūlymą, kuriuo remiantis būtų skiriami ekspertai dėl EMTT mažai tirtų sričių mokslinių tyrimų veiksmų;
 - iii. užtikrina, kad EMTT dotacijos būtų įgyvendinamos laikantis paprastų ir skaidrių procedūrų, kurias taikant daugiausia dėmesio būtų skiriama kompetencijai, būtų skatinama iniciatyva, o lankstumas būtų derinamas su atskaitomybe, nuolat vykdant operacijų ir įgyvendinimo kokybės stebėseną;

- iv. peržiūri ir vertina EMTT pasiekimus ir EMTT finansuojamų mokslinių tyrimų kokybę bei poveikį ir atitinkamai teikia rekomendacijas ir gaires dėl taisomųjų ar būsimų veiksmų;
 - v. nustato pozicijas bet kuriuo kitu klausimu, turinčiu įtakos EMTT veiklos rezultatams ir poveikiui bei pagal šią programos „Europos horizontas“ dalį vykdomų mokslinių tyrimų kokybei;
- c) susijusį su komunikacija ir sklaida:
- i. didina EMTT žinomumą ir matomumą visame pasaulyje, vykdydama komunikacijos ir informavimo veiklą, įskaitant mokslines konferencijas, kad populiarintų EMTT veiklą ir laimėjimus bei EMTT finansuojamų projektų rezultatus mokslo bendruomenėje, tarp pagrindinių suinteresuotųjų subjektų ir plačiojoje visuomenėje;
 - ii. kai tikslinga, konsultuojasi su mokslo, inžinerijos ir akademinė bendruomenė, regioninėmis ir nacionalinėmis mokslinių tyrimų finansavimo agentūromis bei kitais suinteresuotaisiais subjektais;
 - iii. reguliariai informuoja Komisiją apie savo veiklą.

8 straipsnis

EMTT skirta įgyvendinimo struktūra

1. EMTT skirta įgyvendinimo struktūra yra atsakinga už administracinį įgyvendinimą ir šio specialiosios programos komponento vykdymą. Ji visų pirma vykdo vertinimo procedūras, tarpusavio vertinimą ir atrankos procesą, vadovaudamasi EMTT Mokslo tarybos nustatyta strategija, ir užtikrina finansinį ir mokslinį dotacijų valdymą.

EMTT skirta įgyvendinimo struktūra padeda EMTT Mokslo tarybai atlikti visas jos užduotis, nustatytas 7 straipsnyje, įskaitant jos mokslinės strategijos rengimą, jos vykdomų operacijų stebėseną ir EMTT veiklos rezultatų peržiūrą ir vertinimą, taip pat jos informavimo ir komunikacijos veiklą. EMTT skirta įgyvendinimo struktūra taip pat suteikia prieigą prie turimų būtinų dokumentų bei duomenų ir nuolat informuoja EMTT Mokslo tarybą apie savo veiklą.

Siekiant užtikrinti rezultatyvų ryšių palaikymą su EMTT skirta įgyvendinimo struktūra strategijos ir veiklos klausimais, EMTT Mokslo tarybos vadovybė ir EMTT skirtos įgyvendinimo struktūros direktorius reguliariai rengia koordinavimo posėdžius.

2. Komisija užtikrina, kad EMTT skirta įgyvendinimo struktūra griežtai, efektyviai ir tiek, kiek reikia, lanksčiai vadovautųsi tik EMTT tikslais ir reikalavimais. Vykdydama pareigas, nustatytas 6, 7 ir šiame straipsniuose, ir su biudžeto vykdymu susijusias savo pareigas, Komisija:
 - a) užtikrina EMTT Mokslo tarybos veiklos tęstinumą bei sudėties atnaujinimą ir teikia paramą nuolatiniam Atrankos komitetui išrenkant būsimus EMTT Mokslo tarybos narius;
 - b) užtikrina EMTT skirtos įgyvendinimo struktūros veikimo tęstinumą ir užduočių bei pareigų pavidimą jai, atsižvelgdama į EMTT Mokslo tarybos nuomonę;
 - c) užtikrina, kad EMTT skirta įgyvendinimo struktūra vykdytų visas savo užduotis ir pareigas;
 - d) skiria EMTT skirtos įgyvendinimo struktūros direktorių ir vadovaujančius asmenis, atsižvelgdama į EMTT Mokslo tarybos nuomonę;

- e) užtikrina, kad būtų laiku priimta EMTT darbo programa, pozicijos dėl įgyvendinimo metodikos ir būtinų įgyvendinimo taisyklių, įskaitant EMTT paraiškų pateikimo taisykles ir EMTT pavyzdinį susitarimą dėl dotacijos, atsižvelgdama į EMTT Mokslo tarybos nuomonę;
- ea) reguliariai ir laiku informuoja ir konsultuoja EMTT programos sudėties komitetą dėl EMTT veiklos įgyvendinimo;
- f) būdama atsakinga už bendrą Programos įgyvendinimą, stebi EMTT skirtą įgyvendinimo struktūrą ir vertina jos veiklos rezultatus.

9 straipsnis

Programa „Marie Skłodowskos-Curie veiksmi“

1. Programoje „Marie Skłodowskos-Curie veiksmi“ (MSCV) daugiausia dėmesio skiriama principu „iš apačios į viršų“ grindžiamiems ir tyrėjo iniciatyva vykdomiems moksliniams tyrimams, grindžiamiems išimtinai mokslinė kompetencija, siekiant remti tyrėjų karjeros galimybes, įgūdžių ugdymą ir judumą, ypač daug dėmesio skiriant ankstyvosios karjeros tyrėjams, kartu užtikrinant, kad jie išliktų atviri visuose karjeros etapuose.
2. MSCV yra atvira visoms mokslo sritims, kurias apima Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartis. Tinkamai pagrįstais atvejais, jei atsirastų konkrečių poreikių ir būtų prieinamas papildomas finansavimas, MSCV gali būti orientuojama į tam tikrą veiklą, susijusią su konkrečiais teminiais prioritetais, mokslinių tyrimų rūšimis ir inovacijų institucijomis arba geografinėmis vietovėmis, kad būtų atliepiami kintantys Sąjungos reikalavimai ir poreikiai įgūdžių, mokslinių tyrimų mokymo, karjeros raidos ir dalijimosi žiniomis srityse, siekiant Sąjungos strateginės autonomijos.

3. Įgyvendinant MSCV:

- a) sudaromos patrauklios sąlygos ir suteikiama galimybių daryti karjerą, taip padedant spręsti sisteminės karjeros nestabilumo ir neužtikrintumo mokslinių tyrimų sektoriuje problemas. MSCV aktyviai remiami principai, įtvirtinti Europos mokslininkų chartijoje, kurioje skatinamas sąžiningas įdarbinimas, skaidrios procedūros ir nuopelnais grindžiamas karjeros siekimas⁷;
- c) propaguojama profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyra, įvairovė ir įtrauktis, nustatant aukštus darbo sąlygų standartus visoje Europos mokslinių tyrimų erdvėje.

10 straipsnis

Jungtinis tyrimų centras

1. Jungtinio tyrimų centro (JRC) veikla papildo netiesioginius veiksmus, kuriais remiami ilgalaikiai politikos tikslai. Siekdamas šio tikslo, JRC bendradarbiauja su tarptautiniais, nacionaliniais, regioniniais ir vietos suinteresuotaisiais subjektais, be kita ko, pagal mokslinio bendradarbiavimo susitarimus.

JRC veikla:

- turi būti lanksti ir atliepti politikos poreikius;
- prisidedama prie sinergijos su kitomis ES investicijomis;
- sukoncentruojama į šias sritis:
 - i. mokslinę ir techninę paramą Sąjungos politikos prioritetams, visų pirma (bet ne tik) nustatytiems Europos konkurencingumo fondo sistemoje ir programos „Europos horizontas“ I, II, III ir IV dalyse;

⁷ 2023 m. gruodžio 18 d. TARYBOS REKOMENDACIJA dėl Europos mokslinių tyrimų, inovacijų ir verslumo talentų pritraukimo ir išlaikymo Europoje sistemos (C/2023/1640, <https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2023/1640/oj/lit>).

- ii. žinių integraciją ir politikos poveikį;
- iii. teritorijų vystymąsi ir paramą valstybėms narėms;
- iv. mokslinę kompetenciją ir tarptautinį bendradarbiavimą;
- v. atvirąjį mokslą, dalijimąsi žiniomis ir pajėgumų stiprinimą.

III skyrius

Konkurencingumas ir visuomenė

11 straipsnis

Bendradarbiaujamieji moksliniai tyrimai ir inovacijos

1. Reglamento XXX [nuoroda į Reglamentą dėl programos „Europos horizontas“] 15 straipsnyje nurodyta bendradarbiaujamoji mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla įgyvendinama:
 - a) II ramsčio „Konkurencingumas“ komponento atveju – pagal tam skirtą darbo programos, priimtos pagal Reglamento [EKF] 15 straipsnio 1a dalį, specialią dalį. Ši veikla apima mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą pagal politikos linijas, apibūdintas Europos konkurencingumo fondo IV–VII skyriuose, pagal Reglamente XXX [nuoroda į Reglamentą dėl programos „Europos horizontas“] nustatytas taisykles;
 - b) II ramsčio „Visuomenė“ komponento atveju – pagal 4 straipsnio 2 dalį priimtą darbo programą. Šia mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla siekiama padėti visuomenės ir kultūros transformacijai, taip pat remti įrodymais grindžiamą politikos formavimą į ateitį orientuotoms, atsparioms visuomenėms:
 - i) suprasti geopolitinių pokyčių, naujų technologijų, aplinkos, klimato ir demografinių pokyčių poveikį ir parengti veiksmus, kurių reikia siekiant užtikrinti gyvybingą, tvarią ir atsparią visuomenę ir teritorinį valdymą, kurį vykdant būtų atsižvelgiama į piliečių gerovę;

- ia) puoselėti demokratines, kultūriniu požiūriu įvairias, įtraukias, socialiai teisingas, saugias bei taikias visuomenes ir skatinti demokratinę valdymą bei inovacijas viešųjų paslaugų srityje;
- ib) išsaugoti Europos kultūrą bei kultūros paveldą ir stiprinti kultūros bei kūrybos sektorius ir pramonę.

3. Pagal šios Programos II ramstį parama pagal Reglamento (ES) 2021/695 8 straipsnį nustatytų ES misijų mokslinių tyrimų ir inovacijų daliai teikiama iki 2030 m. Parama su naujojo europinio bauhauzo (NEB) priemone susijusiai MTI veiklai pagal programą „Europos horizontas“ teikiama tuo pat metu vykdant veiksmus, kuriais siekiama diegti inovacijas pagal kitas Sąjungos programas.

IV skyrius

Inovacijos

12 straipsnis

Europos inovacijų tarybos valdyba

1. Europos inovacijų tarybos valdyba (toliau – EIC valdyba) pataria Komisijai dėl:
- a) programos „Europos horizontas“ III dalies „Inovacijos“ EIC komponento bendros strategijos, atsižvelgdama į papildomumą su Europos konkurencingumo fondu;
 - b) EIC veiksmų įgyvendinimo darbo programos, įskaitant pasiūlymų vertinimo kriterijus ir tinkamą įvairių finansinės paramos rūšių pusiausvyrą;
 - c) besiformuojančių technologijų tendencijų nustatymą pagal EIC portfelius ir strateginius projektų portfelius, užtikrinant papildomumą ir sinergiją su EKF Besiformuojančių technologijų stebėsenos centru;

- d) EIC programų vadovų profilio;
- e) veiksmų koordinavimo su Patariamąja taryba Europos konkurencingumo fondo garantijų, finansinių priemonių ir derinimo operacijų klausimais, įsteigta pagal Europos konkurencingumo fondo nuostatas.

2. Komisijos prašymu EIC valdyba gali jai teikti rekomendacijas:

- a) bet koku klausimu, kuris inovacijų požiūriu gali gerinti ir skatinti inovacijų ekosistemas visoje Sąjungoje, padėti siekti EIC tikslų bei didinti jų poveikį ir stiprinti novatoriškų įmonių gebėjimą diegti savo sprendimus;
- b) dėl to, kaip, bendradarbiaujant su atitinkamomis Komisijos tarnybomis, nacionalinėmis ir regioninėmis institucijomis ir kitais susijusiais subjektais, nustatyti galimas reguliavimo kliūtis, su kuriomis susiduria verslininkai, visų pirma tie, kuriems suteikta EIC parama;
- c) dėl kitų specialiosios programos dalių programavimo.

3. EIC valdyba veikia siekdama EIC tikslų. Ji veikia nepažeisdama sąžiningumo bei etikos principų ir savo darbą vykdo efektyviai ir skaidriai.

4. EIC valdybą sudaro nuo 15 iki 20 nepriklausomų aukšto lygio asmenų iš įvairių Europos inovacijų ekosistemos dalių, įskaitant verslininkus, įmonių vadovus, investuotojus, inovacijų ekspertus ir valdytojus, novatoriškus tyrėjus ir technologijų perdavimo ekspertus. EIC valdyba prisideda prie informavimo veiksmų, o jos nariai stengiasi didinti EIC vardo prestižą.

5. EIC valdybos narius skiria Komisija, paskelbusi atvirą kvietimą teikti kandidatūras arba pareikšti susidomėjimą ir atsižvelgdama į poreikį užtikrinti pusiausvyrą pagal narių ekspertinę patirtį, lytį, amžių ir geografinį bei teminį pasiskirstymą.

6. Jų kadencija trunka ne ilgiau kaip dvejus metus ir gali būti pratęsta du kartus.

7. EIC valdyba turi pirmininką, kuris yra su inovacijų pasauliu susijęs aukšto rango viešas asmuo, turintis įrodytos patirties ir gerai išmanantis inovacijų raidos nuo mokslinių tyrimų iki rinkos ir platesnio diegimo klausimus.
8. EIC valdybos pirmininkui suteikiamas nepriklausomo specialiojo patarėjo statusas ir jį skiria Komisija po skaidrios atrankos procedūros. EIC valdybos pirmininko kadencija yra ne ilgesnė kaip ketveri metai ir gali būti pratęsta vieną kartą.
9. EIC valdybos pirmininkas pirmininkauja EIC valdybai, rengia jos posėdžius, paveda nariams užduotis ir gali sudaryti specialius pogrupius. EIC valdybos pirmininkas reprezentuoja EIC valdybos nuomonę inovacijų pasaulyje ir palaiko ryšius su Komisija.
10. Komisija nustato EIC valdybos elgesio kodeksą, kuriame visų pirma aptariama, kaip išvengti interesų konfliktų ir nepažeisti konfidencialumo. Pradėdami eiti pareigas EIC valdybos nariai sutinka laikytis elgesio kodekso.
11. Komisija EIC valdybai ir EIC valdybos pirmininkui teikia administracinę paramą.

13 straipsnis

Europos inovacijų ekosistemų programa

Pagal specialiąją programą remiama:

- a) susietų centrų visoje Sąjungoje kūrimas ir rėmimas skatinant bendradarbiauti ir suteikiant tyrėjams, novatoriams, startuoliams ir veiklą plečiančioms įmonėms galimybę naudotis ištekliais, partnerių paslaugomis ir pritaikyta ekspertine patirtimi bei paslaugomis, įskaitant investavimo galimybes, pirmuosius MTI ir novatoriškų sprendimų pirkėjus, korporacijas, eksperimentavimo priemones, mokslinių tyrimų ir technologijų infrastruktūrą, ryšių užmezgimą ir tinklaveiką, verslumo talentus lavybą ir mentorystę;

- b) veikla, kuria siekiama plėtoti visos Europos inovacijų ekosistemas pagrindinėse teminėse srityse, integruojant stipriąsias puses bei potencialą ir skatinant jais pasinaudoti, formuojant ir plečiant tarpvalstybinius tinklus ir bendradarbiavimą, spartinant žinių ir technologijų įsisavinimą, remiant inovacijų ir verslumo įgūdžių ugdymą ir ankstyvojo etapo įmonių kūrimą, taip pat skatinant žinių trikampio – aukštojo mokslo, mokslinių tyrimų ir inovacijų bei verslo – integraciją visoje Sąjungoje. Ta veikla apima paramą Europos inovacijos ir technologijos instituto (EIT) žinių ir inovacijos bendrijoms (ŽIB);
- c) programos, kurios padeda novatoriškoms MVĮ, startuoliams ir veiklą plečiančioms įmonėms augti ir patekti į tarptautines rinkas, atliekant perspektyvumo rinkoje tyrimus, taikant vietos poreikiais grindžiamų inovacijų priemones, bendradarbiaujant mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje, vykdant talentų mainus, teikiant pritaikytąsias mentorystės paslaugas, suteikiant prieigą prie pasaulinių investuotojų tinklų, teikiant reglamentavimo gaires, lokalizuotą rinkodaros paramą ir sklandaus įsiliejimo į rinką paslaugas tikslinėse šalyse, ir kurios padeda prisijungti prie sujungtų centrų ir inovacijų ekosistemų;
- d) kiti veiksmai, kuriais remiamas inovacijų ekosistemų plėtojimas ir junglumas, įskaitant tyrimus, lyginamąją analizę, inovacijų srities subjektų tarpusavio mokymąsi ir nacionalinės bei regioninės inovacijų politikos ir strategijų koordinavimą, įskaitant pažangiosios specializacijos strategijas.

V skyrius

Europos mokslinių tyrimų erdvė

14 straipsnis

Europos mokslinių tyrimų erdvė

1. Europos mokslinių tyrimų erdvė (EMTE) kuriama bendromis Sąjungos ir jos valstybių narių pastangomis. Pagal specialiąją programą valstybėms narėms ir, kai aktualu, suinteresuotiesiems subjektams bei Programos asocijuotosioms trečiosioms valstybėms padedama siekti Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų pakte⁸ nustatytų bendrai sutartų tikslų ir prioritetų, remiant veiksmus, kurie yra suderinti su EMTE tikslais ir prioritetinėmis sritimis, ir propaguojant bei puoselėjant EMTE vertybes ir principus.
2. Taikant politikos rėmimo priemonę valstybėms narėms ir atitinkamai jų regionams, atsižvelgiant į jų vidinį kompetencijos mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje pasiskirstymą, ir Programos asocijuotosioms trečiosioms valstybėms teikiama praktinė ekspertų parama rengti, įgyvendinti ir vertinti reformas, kuriomis gerinama jų investicijų į mokslinius tyrimus ir inovacijas, politikos ir sistemų kokybė. Tai padeda kurti tvirtesnes ir rezultatyvesnes nacionalines ir regionines mokslinių tyrimų ir inovacijų sistemas ir stipresnę Europos mokslinių tyrimų erdvę.

⁸ 2021 m. lapkričio 26 d. Tarybos rekomendacija (ES) 2021/2122 dėl Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų pakto (OL L 431, 2021 12 2, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2021/2122/oj/lit>).

Dalyvių skaičiaus didinimas ir kompetencijos sklaida

Pagal specialiosios programos komponentą „Dalyvių skaičiaus didinimas ir kompetencijos sklaida“ remiama tikrai integruota ir vientisa Sąjungos MTI ekosistema, visų pirma akcentuojant Pakto prioritetines MTI skirtas sritis, didinant galimybes naudotis mokslinių tyrimų ir inovacijų srities kompetencija visoje Sąjungoje ir teikiant pirmenybę struktūrinėms investicijoms ir reformoms. Pirmaujančių ir mažiau pažengusių šalių veiklos rezultatų MTI srityje skirtumai šalinami pasitelkiant diferencijuotą veiklos portfelį, kuriuo kuriama tvirta mokslo bazė, susiejami subjektai bei ekosistemos ir skatinamos struktūrinės politikos reformos nacionaliniu ir regionų lygmenimis, kuriomis siekiama, pavyzdžiui, didinti karjeros mokslinių tyrimų srityje patrauklumą, tarptautinimą, MTI institucijų administravimo ir valdymo rezultatyvumą arba derinti veiklą su Sąjungos iniciatyvomis.

Mokslinių tyrimų infrastruktūra

1. Specialiaja programa remiamas Sąjungos interesams svarbios mokslinių tyrimų infrastruktūros projektavimas, plėtojimas, statyba, kapitalinis modernizavimas ir integravimas. Ji palengvina prieigą visos Europos naudotojams.
2. Mokslinių tyrimų infrastruktūros srities veikla daugiausia dėmesio skiriama:
 - a) Sąjungos mokslinių tyrimų infrastruktūros aplinkos plėtojimui, konsolidavimui ir racionalizavimui, įskaitant Sąjungos ir nacionalinių pajėgumų koordinavimą ir ne daugiau kaip 20 % ypatingos svarbos naujų pasaulinio lygio pajėgumų statybos ar kapitalinio modernizavimo išlaidų finansavimą;
 - b) tarpvalstybinės prieigos prie mokslinių tyrimų infrastruktūros visose srityse ir sektoriuose stiprinimui ir pritaikymui prie naujų besiformuojančių naudotojų bendruomenių, į bendradarbiavimo projektą įtraukiant ne tik pirminius mokslinių tyrimų naudotojus, bet ir MVĮ, startuolius ir veiklą plečiančias įmones;
 - c) mokslinių tyrimų infrastruktūros atsparumo ir tvarumo stiprinimui, kartu neatsilikant nuo sparčios mokslo technologinės pažangos;

- d) duomenų suverenumo skatinimui ir tolesniam randamų, prieinamų, sąveikių ir pakartotinai panaudojamų (FAIR) bei mašinoms pritaikytų mokslinių tyrimų duomenų tinklo plėtojimui, be kita ko, plečiant ir konsoliduojant Europos atvirojo mokslo debesiją kaip Europos mokslinių tyrimų duomenų erdvę, taip pat sinergijos su konkrečioms sektoriams skirtomis Europos duomenų erdvėmis skatinimui;
- da) mokslinių tyrimų infrastruktūros subjektų bendradarbiavimui ir tinklaveikiai, jų darbuotojų mokymui ir kvalifikacijos kėlimui, kai taikytina, kartu įtraukiant technologijų infrastruktūrą ir inovacijų ekosistemas;
- e) Europos mokslinių tyrimų infrastruktūros politikos ir tarptautinio bendradarbiavimo stiprinimui.

17 straipsnis

Technologijų infrastruktūra

1. Specialiąja programa remiamas Sąjungos interesams svarbios technologijų infrastruktūros projektavimas, plėtojimas, statyba, kapitalinis modernizavimas ir integravimas. Ji palengvina prieigą visos Europos naudotojams.
2. Veikla daugiausia dėmesio skiriama:
 - a) Sąjungos atsparios ir tvarios technologijų infrastruktūros plėtojimui, konsolidavimui ir racionalizavimui, įskaitant Sąjungos ir nacionalinių bei regioninių pajėgumų koordinavimą ir ne daugiau kaip 20 % ypatingos svarbos naujų pasaulinio lygio pajėgumų statybos ar kapitalinio modernizavimo išlaidų finansavimą;
 - b) technologijų infrastruktūros paslaugų matomumo didinimui ir aktyvesniam naudojimuisi jomis visoje Sąjungoje;
 - c) tyrėjų, novatorių, MVI, startuolių ir veiklą plečiančių įmonių prieigai prie technologijų infrastruktūros visoje Sąjungoje ir paramai valorizacijos veiklai, kad būtų paspartintas įsisavinimas rinkoje;

- d) technologijų infrastruktūros subjektų bendradarbiavimui ir tinklaveikiai, jų darbuotojų mokymui ir kvalifikacijos kėlimui, kai taikytina, kartu įtraukiant mokslinių tyrimų infrastruktūrą ir inovacijų ekosistemas;
- e) paramai Europos technologijų infrastruktūros politikai plėtoti.

17a straipsnis

Atrankos procesas pasaulinio lygio mokslinių tyrimų ir technologijų infrastruktūros statybai arba kapitaliniam modernizavimui remti

1. Pagal specialiąją programą gali būti remiamos visos Europos pasaulinio lygio pajėgumų svarbiausiose strateginėse srityse statybos arba kapitalinio modernizavimo išlaidos, veiksmus derinant su nacionalinėmis ir regioninėmis programomis, kad būtų kuo labiau padidinta Europos pridėtinė vertė. Ši infrastruktūra atrenkama taikant atvirą, skaidrią ir konkurencingą procedūrą ir užtikrinus tvirtą valstybių narių politinį bei finansinį įsipareigojimą, atsižvelgiant į Europos strateginio mokslinių tyrimų infrastruktūros forumo (ESFRI) (ir bet kurio kito strateginio technologijų infrastruktūros forumo) darbo rezultatus.
2. Be reikalavimų, nustatytų Reglamento (ES) XXX [„Europos horizonto“ reglamento nuoroda] 18a straipsnio 2 dalyje, infrastruktūra atitinka šiuos kriterijus:
 - a) turima įrodymų, kad siūlomi nauji pajėgumai yra itin svarbūs ir pasaulinio lygio, grindžiamų:
 - i) Sąjungos interesais: jie yra suderinti su Sąjungos strateginiais prioritetais ir jiems reikalingos didelės bendros Sąjungos ir valstybių narių investicijos dėl pageidaujamo masto bei aprėpties ir prireikus siekiant pritraukti kitų finansavimo šaltinių;
 - ii) moksliniais, technologiniais ir (arba) pramonės prioritetais ir politika: užtikrinamas esminis pagerinimas atitinkamose srityse Europos ir tarptautiniu lygmeniu;

- iii) aiškiai apibrėžtų pajėgumų trūkumų pašalinimu: užtikrinamas papildomumas su kita Sąjungos lygmens infrastruktūra, esami objektai ir paslaugos suderinami su nepatenkintais naudotojų poreikiais ir užtikrinamas mokslinių tyrimų ir inovacijų ekosistemos nuoseklumas bei konsolidavimas;
- iv) prieigos politika ir teikiamomis paslaugomis: suteikiama veiksminga prieiga ir paslaugos Sąjungos mokslinių tyrimų ir inovacijų bendruomenei;
- b) rezultatyviai įgyvendinami nauji pajėgumai, susiję su:
 - i-a) įrodymais, kad esama finansavimo spragos, kurios vien valstybės narės ir rinkos mechanizmai negali panaikinti;
 - i) valdymu ir administravimu;
 - ii) finansiniu įgyvendinamumu ir finansiniais įsipareigojimais, įskaitant privačiojo sektoriaus įsipareigojimus;
 - iii) techniniu įgyvendinamumu, tvarumu ir efektyviu išteklių naudojimu, taip pat duomenų strategija.

Kriterijai išsamiau apibrėžiami darbo programoje.

VI skyrius

Pereinamojo laikotarpio ir baigiamosios nuostatos

17b straipsnis

Programos „Europos horizontas“ strateginės sudėties komiteto strateginis patariamasis vaidmuo

1. 18 straipsnio 2 dalies a punkte apibrėžtas programos „Europos horizontas“ strateginės sudėties komitetas ne tik atlieka komiteto vaidmenį, kaip tai suprantama Reglamente (ES) 182/2011, bet ir konsultuoja Komisiją bei teikia rekomendacijas dėl:
 - a) programos „Europos horizontas“ bendros strateginės krypties ir prioritetų, atsižvelgiant į Reglamento [„Europos horizonto“ reglamentas] 3 straipsnyje nustatytus tikslus ir 1a dalyje nustatytą procesą;
 - b) Programos suderinimo su Sąjungos politikos tikslais strateginių prioritetų nustatymo proceso kontekste;
 - c) Programos ir kitų Sąjungos programų bei priemonių darnumo ir sinergijos, ypač siekiant kuo didesnio poveikio ir siekiant išvengti dubliavimosi.

Strateginės sudėties komitetas taip pat gali keisti informaciją kitais su šia Programa susijusiais klausimais.

2. Pirmame patariamąjį vaidmenį atliekančio komiteto posėdyje Programos strateginės sudėties komitetas, remdamasis Komisijos pasiūlymu, priima darbo tvarkos taisykles, kurių šios sudėties komitetas turės laikytis atlikdamas patariamąjį vaidmenį.

3. Komitetas, vykdydamas patariamąją funkciją, eilinius posėdžius rengia bent kartą per metus, taip pat papildomai – paprastosios valstybių narių daugumos prašymu. Komisija sušaukia posėdžius ir, pasikonsultavusi su strateginės sudėties komiteto nariais, parengia darbotvarkę, atsižvelgdama į strateginės sudėties komiteto patariamąsias užduotis pagal šį reglamentą ir jo darbo tvarkos taisykles. Siekiant spręsti bendros svarbos klausimus, visų pirma susijusius su II ramsčio konkurencingumo komponentu, rengiami bendri strateginės sudėties komiteto, atliekančio patariamąjį vaidmenį, ir EKF bendrojo komiteto, atliekančio patariamąjį vaidmenį, posėdžiai.
4. Valstybės narės nuo pat pradžių dalyvauja nustatant strateginius programos „Europos horizontas“ prioritetus pagal šį procesą:
 - a) Komisija Europos mokslinių tyrimų erdvės ir inovacijų komitetui (EMTEK) teikia atitinkamas analizes, be kita ko, gaunamas iš Besiformuojančių technologijų stebėjimo centro, prognozavimo ataskaitas ir, atitinkamai, įrodymais pagrįstą suinteresuotųjų subjektų indėlį;
 - b) tada EMTEK teikia strateginį indėlį į bendras strategines mokslinių tyrimų ir inovacijų kryptis ir programos „Europos horizontas“ prioritetus;
 - c) EMTEK rekomendacijos įtraukiamos į Komisijos rengiamą programos „Europos horizontas“ daugiamečių strateginį dokumentą, apimančią keturis Programos ramsčius, kartu atsižvelgiant į jų specifinį pobūdį. Komisijos programos „Europos horizontas“ daugiamečio strateginio dokumento dalis, apimanti II ramsčio konkurencingumo komponentą, turi būti tokia pati kaip EKF reglamento 13b straipsnio 4 dalies iii punkte nurodyto daugiamečio strateginio dokumento dalis, apimanti II ramsčio konkurencingumo komponentą. Ta daugiamečio strateginio dokumento dalis turi būti aptariama d punkte nurodytuose strateginiuose posėdžiuose;

- d) siekiant spręsti bendro intereso klausimus, susijusius su bendradarbiaujamąja mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla, finansuojama programos „Europos horizontas“ II ramsčio konkurencingumo komponento lėšomis, rengiami bendri strateginiai patariamieji strateginės sudėties komiteto, atliekančio patariamąjį vaidmenį, ir EKF bendrojo komiteto, įsteigto pagal Reglamento [EKF reglamentas] 13b straipsnį, atliekančio patariamąjį vaidmenį, posėdžiai;
- e) programos „Europos horizontas“ strateginės sudėties komitetas, atsižvelgdamas į programos „Europos horizontas“ daugiamečių strateginį dokumentą, teikia Komisijai rekomendacijas dėl programos „Europos horizontas“ bendros strateginės krypties ir prioritetų prieš rengiant darbo programas.

Procesas pagal a–e punktus vykdomas prieš parengiant pirmąsias darbo programas ir praėjus trejiems metams nuo Programos pradžios.

18 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip tai suprantama Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Komitetas į posėdžius renkasi toliau nurodytomis sudėtimis, priklausomai nuo aptartino dalyko:

Strateginė sudėtis: strateginė specialiosios programos įgyvendinimo pagal atskiras jos darbo programas, įskaitant su Europos partnerystėmis susijusias programas, apžvalga ir suderinamumas;

- EMTT;
- MSCV;
- Visuomenė;
- EIC ir Europos inovacijų ekosistemos;

- Europos mokslinių tyrimų erdvė, dalyvių skaičiaus didinimas ir kompetencijos sklaida;
 - Mokslinių tyrimų ir technologijų infrastruktūra;
3. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnis.
 4. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.
 5. Kai komiteto nuomonei gauti būtina rašytinė procedūra, ta procedūra laikoma baigta be rezultato, jei per nuomonei pateikti nustatytą laikotarpį taip nusprendžia komiteto pirmininkas arba to prašo paprastoji komiteto narių dauguma.
 - 5a. Jei įgyvendinimo aktų, kurie turi būti priimti, atveju komitetas nuomonės nepateikia, Komisija įgyvendinimo akto projekto nepriima ir taikoma Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnio 4 dalies trečia pastraipa.
 - 5b. Komisija reguliariai ir nuo pat pradžių informuoja Komitetą apie bendrą specialiosios programos įgyvendinimo pažangą. Ji visų pirma turi teikti informaciją apie: atskirus projektus, kuria remiantis būtų galima stebėti visą kiekvieno pasiūlymo gyvavimo laikotarpį; kiekvieno kvietimo teikti pasiūlymus ir projekto įgyvendinimo rezultatus ir programos „Europos horizontas“ biudžeto komponentų bei subkomponentų vykdymą.
 6. Pagal Sąjungos sudarytus tarptautinius susitarimus asocijuotųjų trečiųjų valstybių ar tarptautinių organizacijų atstovai gali būti kaip stebėtojai kviečiami į specialiosios programos komiteto posėdžius jo darbo tvarkos taisyklėse numatytomis sąlygomis, atsižvelgiant į Sąjungos ar jos valstybių narių saugumą ir viešąją tvarką.

19 straipsnis

Panaikinimas

Sprendimas (ES) 2021/764 panaikinamas nuo 2028 m. sausio 1 d.

20 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. Šis sprendimas nedaro poveikio susijusių veiksmų tęstinumui ar keitimui iki jų užbaigimo pagal Sprendimą (ES) 2021/764, kuris toliau taikomas tiems veiksams tol, kol jie užbaigiami.
2. Specialiosios programos finansinio paketo lėšomis taip pat gali būti finansuojamos techninės ir administracinės pagalbos išlaidos, būtinos siekiant užtikrinti perėjimą nuo priemonių, patvirtintų pagal Sprendimą (ES) 2021/764, prie specialiosios programos.

21 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis sprendimas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2028 m. sausio 1 d.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu

Pirmininkas / Pirmininkė
